

PAKOLAISUUDEN POLKU

*Työpaja Määränpää –näyttelyn
yhteyteen*

Kesto 45-60min

KUKA ON PAKOLAINEN?

YK:N PAKOLAISOPIMUS (GENEVE, 1951)

Pakolainen on henkilö, jolla on perusteltu syy pelätä joutuvansa vainotuksi rotunsa, etnisen taustansa, uskontonsa, kansallisuutensa tai poliittisen käsityksensä takia tai siksi, että hän kuuluu tiettyyn yhteiskuntaryhmään, ja joka oleskelee sen maan ulkopuolella, jonka kansalainen hän on, ja joka mainitun uhan vuoksi ei voi tai halua palata takaisin.

MATKALAUKKU

Perheesi on vaarassa, ja teidän täytyy paeta välittömästi.

Sinulla on 5 minuuttia aikaa päättää mitkä viisi tavaraa seuraavista vaihtoehtoista otat matkalaukkuusi mukaan.

VALITSE 5 TAVARAA MATKALAUKKUUSI

- Valokuvia
- Läppäri
- Puhelin
- Laturi
- Kartta
- Vaihtovaatteet
- Talvitakki
- Päiväkirja
- Koruja
- Hammasharja
- Tyyny
- Pehmolelu

- 200 euroa käteistä
- Syntymätodistus
- Lääkkeet
- Meikit
- Taskulamppu
- Linkkuveitsi
- Koulu- tai opiskelutodistukset
- Silmälasit
- Harrastusvälineet
- Kynä ja vihko
- Lempikirja

- Ruokaa
- Vilttejä
- Kamera
- Passi

Minne suuntaat ensimmäisenä?

MITÄ VALITSITTE MUKAAN?

Oliko valinnan tekeminen helppoa?
Millä perusteella valitsitte tavarat?
Mitä oli vaikea jättää pois?

MITÄ PAKOLAISET OVAT OTTANEET MUKAAN

Aboessa, 20 vuotta

- vauvan vaatteita
- lääkkeitä
- aurinkorasvaa
- vauvanruokaa
- puhdasta vettä
- lompakko
- tärkeitä dokumentteja (mm. vauvan rokotekortti)
- puhelimen laturi

Kuva: Tyler Jump/ International Rescue Committee

Omran, 6 vuotta

- yhdet housut ja yksi paita
- lääkeruisku (häätätapauksia varten)
- vaahtokarkkeja
- saippuaa
- hammasharja ja hammastahnaa
- laastareita ja lääkkeitä

Kuva: Tyler Jump/ International Rescue Committee

KODIN JÄTTÄMINEN

Pakolaisia yhdistää se, että he ovat joutuneet jättämään kotinsa vastoin tahtoaan.

Moni joutuu jättämään taakseen kaiken omaisuutensa.

Jos mahdollista, monet pakkaavat ensimmäisenä mukaansa matkustusasiakirjat, puhelimen, lääkkeet ja rahaa.

Omaisuuutta vaikeampaa on jättää taakseen koti, perheenjäseniä ja ystäviä, tuttu kieli, omat harrastukset ja koko tuttu elinympäristö.

A silhouette of a person sitting on a grassy hill, reading a book. The background is a sunset sky with warm orange and yellow tones. The person is on the left side of the frame, and the book is held in their hands.

Pakomatka

Kuvittele, että olet 12-vuotias poika Afganistanista. Sinulla on kaksi siskoa ja yksi veli, ja perheenne on rikas. Isäsi on tapettu, kun hän oli moskeijassa rukoilemassa.

Äitisi päättää, että lähdette pakoon. Hän maksaa salakuljettajalle. Pohjois-Afganistanissa salakuljettaja kertoo, että koko perhettä on vaikea viedä kerralla. Perheen pitää hajaantua.

Miten perheesi valitsee?

a) sinä, 17-vuotias siskosi ja 15-vuotias veljesi jatkatte matkaa

b) sinä ja äitisi jatkatte matkaa, isovelji ja isosisko jäävät Afganistaniin

Nyt matkaat sisarustesi kanssa kolmisiin. Teitä pelottaa ja teillä on nälkä. Venäjällä veljesi yhtäkkiä katoaa.

Miten toimitte siskosi kanssa?

a) jäätte odottamaan, että veli löytyy

b) jatkatte matkaa salakuljettajan avulla

Venäjällä poliisit kysyvät teiltä jatkuvasti passia, jota teillä ei ole.

Miten päätätte toimia?

a) hankitte väärennetyt passit

b) lahjotte poliiseja rahoillanne, jotta pääsisitte etenemään ilman passeja

KUINKA MONI JÄI SEISOMAAN?

Keskustele harjoituksen jälkeen ryhmän kanssa seuraavista kysymyksistä:

- Oliko valintoja matkan aikana helppo/vaikea tehdä?
- Mikä valinta oli vaikea?
- Miten perustelit valintasi?
- Mitä edellytyksiä matkan onnistumiselle oli paitsi hyvä tuuri?

PAKOMATKAT

Pakomatkat ovat usein vaarallisia, ja moni joutuu matkustamaan epäinhimillisissä oloissa, salakuljettajien armoilla.

Pakolainen voi menettää kaikki rahansa, ja silti on epävarmaa, pääseekö hän turvaan ja sovittuun määränpäähän.

Matkan aikana ihmiset saattavat joutua eroon perheistään.

Jokaisella on oikeus turvalliseen elämään ja turvapaikan hakemiseen toisesta valtiosta, joten on ongelmallista, että moni joutuu hengenvaaraan tavoitellessaan oikeuksiaan.

Suomesta käsin turvallisia reittejä voitaisiin lisätä esimerkiksi pakolaiskiintiötä korottamalla ja perheenyhdistämistä helpottamalla.

TEHTÄVÄ: UUDESSA MAASSA

Olet muuttanut tuntemattomaan maahan. Et tunne maasta ketään, etkä osaa maan kieltä tai tunne sen kulttuuria.

- Kirjoittakaa ryhmän kanssa kolmen kohdan lista siitä, millaista tukea ja apua haluaisit saada tuossa uudessa maassa ja tilanteessa – esimerkiksi naapureilta, koulussa, ventovierailta bussissa, päättäjiltä ja niin edelleen.

**Kuinka sinä voisit auttaa
Suomeen muuttaneita
pakolaisia ja
turvapaikanhakijoita?**

Kirjoita lapulle yksi asia.

ELÄMÄÄ UUDESSA MAASSA

Uuden elämän aloitukseen liittyy paljon uuden opettelua (esim. kieli, yhteiskunnan toiminta, uusi ammatti)

Jokaisen polku on yksilöllinen

- onko henkilö tullut maahan pakolaisena vai muusta syystä?
- millainen koulutustausta hänellä on?
- onko hän joutunut eroon perheestään?
- miten hänet otetaan uudessa maassa vastaan?

Yhteiskunnan vastaanottavuus vaikuttaa paljon. Sujuvat oleskelulupaprosessit ja pääsy erilaisiin palveluihin (terveyspalvelut, opinnot, työllistyminen) helpottavat.

Suuri merkitys on sillä, kuinka ihmiset ottavat uuden tulijan vastaan kouluissa, päiväkodeissa, naapurustoissa, harrastusporukoissa ja työpaikoilla

A diverse group of five young adults (three men and two women) are walking together outdoors in a modern urban setting. They are all smiling and laughing, creating a warm and positive atmosphere. The group includes a Black man with dreadlocks, a woman with long brown hair, a man with long curly hair, a woman with a large blonde afro, a man with short dark hair, and a woman with long brown hair. They are dressed in casual, contemporary clothing. A semi-transparent purple banner is overlaid on the bottom half of the image, containing a quote in white text.

”Pakolaisuutta ei voi poistaa, mutta jokainen voi vaikuttaa siihen, miten suhtaudumme pakolaisiin: yhteiskuntaa painavana taakkana, vai ihmisinä, joilla on oikeus turvalliseen ja ihmisarvoiseen elämään kuten meilläkin”

-Lukiolainen

KIITOS!

Facebook: Suomen Pakolaisapu
Instagram: @pakolaisapu